

УДК 7.05:316.7(477.72):341.38(043)

Гаран Наталія Вікторівна, студентка кафедри дизайну
Карпов Віктор Васильович, науковий керівник,
доктор історичних наук, завідувач кафедри дизайну
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна

РОЛЬ ДИЗАЙНУ У ВІДНОВЛЕНІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТА ФОРМУВАННІ АЙДЕНТИКИ МІСТА ХЕРСОН В ПІСЛЯВОЄННОМУ КОНТЕКСТІ

Анотація. У контексті трансформації гуманітарної сфери та культурного простору під впливом війни, питання збереження та переосмислення культурної спадщини набуває великого значення. Війна є не лише руйнівним, але й потужним трансформаційним фактором, що впливає на ціннісні орієнтири та суспільну свідомість [1].

Ключові слова: Комунікаційний дизайн, культурна спадщина, Херсон, післявоєнна трансформація, етнодизайн, територіальна айдендика.

Вступ. Міста, що пережили окупацію та руйнування, зокрема Херсон, потребують не лише фізичного відновлення, а й ментального та символічного відродження, де комунікаційний дизайн стає ключовим інструментом.

Територіальна айдендика міста після війни вимагає повного перегляду: традиційні символи мають бути доповнені або переосмислені з урахуванням героїчного сьогодення, що впливає на відчуття приналежності громадян.

В умовах збройного конфлікту руйнування об'єктів культурної спадщини є частиною гібридної війни, спрямованої на знищення української ідентичності [2]. У відповідь, роль дизайну, зокрема його філософські засади, зростає, оскільки він впливає на формування культурного коду нації.

Об'єктом дослідження є культурна спадщина та процес її відновлення у комунікаційній айдентиці міста Херсон. Предметом дослідження є дизайнерські підходи для формування цілісного візуального образу міста в контексті післявоєнної трансформації.

Мета роботи — визначити ключові принципи та методи використання культурної

спадщини Херсона як основи для формування стійкої та героїчної післявоєнної комунікаційної айдентики.

Дизайн у цьому контексті набуває функцій соціальної терапії та меморіалізації, перетворюючи травматичний досвід на символ стійкості та майбутнього [3]. Аудит традиційної айдентики Херсона (базованої на морській, степовій спадщині) вимагає її переосмислення. Вплив воєнних викликів призводить до того, що елементи спадщини мають бути перетворені на графічні маркери незламності та української ідентичності.

Шляхи формування нової айдентики лежать через інтеграцію принципів етнодизайну та інноваційних технологій. Етнодизайн, як культурний код нації, є ідеальною основою, забезпечуючи унікальність і підкреслюючи українську ідентичність [4]. Це передбачає використання графічних патернів та символіки, що мають глибоке коріння в традиціях Півдня України, але подані через призму цифрового етнодизайну. Ці підходи забезпечують створення інтерактивних, адаптивних та динамічних візуальних елементів, що підвищує ефективність комунікації айдентики.

У **висновку** можна стверджувати, що комунікаційний дизайн відіграє вирішальну роль у відновленні культурної спадщини Херсона та формуванні його нової айдентики. Ця нова айдентика є не лише естетичним, а й соціально-політичним феноменом, що сприяє відновленню довіри та консолідації громади. Ефективне використання принципів етнодизайну та інноваційних технологій забезпечує створення унікального та стійкого візуального образу, який відображає героїзм сьогодення та відкриває перспективи розвитку дизайну в Україні у контексті трансформації суспільства.

Список використаних джерел:

1. Проблема захисту культурної спадщини під час війни: державно-управлінський та суспільний аспекти. URL: <https://www.nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/download/384/318/832>
2. Нищення культурної спадщини: наслідки застосування вибухової зброї під час збройних конфліктів та заходи для покращення захисту. Human Rights Watch. URL: <https://www.hrw.org/uk/report/2024/04/18/387811>
3. Архітектура у зонах війни: Як війна та збройні конфлікти впливають на дизайн та архітектуру. Блог Мехбуд. URL: <https://blog.mehbud.com.ua/uk/other/arkhitektura-u-zonakh-viyny/>
4. Etnodim — культурний код нації | #ШоТам [Відео]. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dlv3lUo3WYU>